

W Ameryce o Polsce [FELIETON]

Artykuły o Polsce nie są w USA artykułami priorytetowymi. Warto je jednak prześledzić i dodać do koszyka wiedzy o tym, co serwują o Polsce amerykańskie media w chwilach, gdy nie atakują Donalda Trumpa – pisze Ewa Thompson w felietonie z cyklu „Widziane z Houston”, pisany specjalnie dla Teologii Politycznej.

Anglojęzyczne media niewiele piszą o Polsce, nad czym wszyscy ubolewamy. Bowiem nieobecni zwykle nie mają racji. Coś się jednak pojawia. Nietrudno zauważyć, że prawie wszystkie artykuły na tematy polskie opatrzone są podpisem osoby o polskim nazwisku, po czym następuje nazwisko niepolskiego redaktora czy redaktorki. To może oznaczać, że teksty pisane są słabą angielszczyzną i dopiero redaktor nadaje im publiczny kształt. Albo, że materiał dostarczony przez polskiego „stringera” (tak w amerykańskim slangu nazywa się lokalnego dostarczyciela wiadomości) jest przerabiany w taki sposób, aby zadośćuczynić ideologicznym intencjom redaktora. Bowiem rola stringerów kończy się po oddaniu tekstu do redakcji. Po zredagowaniu artykuł idzie do druku „jak jest”. Czyli że wymowa artykułu jest kontrolowana przez redaktora. Z drugiej strony, stringerzy mają sporo okazji do wsączenia własnych poglądów w przekazywane amerykańskim redaktorom teksty. Jak zauważyła Oriana Fallaci, dziennikarski obiektywizm nie istnieje.[1]

Agnieszka Barteczko w ten sposób dzieli autorstwo z Aleksandrą Alper (artykuł agencji *Reuter* 31 sierpnia 2019 pt. "Germany asks forgiveness as Poland marks 80th anniversary of the war", Niemcy proszą o przebaczenie w czasie polskich obchodów 80-tej rocznicy drugiej wojny),[2] zaś Marcin Gocłowski z Aleksandrą Alper, Alanem Charlish i Frances Kerry (*Reuter*, 2 września 2019, "U.S. and Poland urge tougher checks on foreign influence over 5G networks", USA i Polska domagają się efektywniejszej kontroli nad zagranicznymi wpływami w sieci 5G). [3]

Materiał dostarczony przez polskiego „stringera” (tak w amerykańskim slangu nazywa się lokalnego dostarczyciela wiadomości) jest przerabiany w taki sposób, aby zadośćuczynić ideologicznym intencjom redaktora

Te kolektywne artykuły zawierają sporo niedokładności. Np. w artykule Alper/Barteczko Wieluń okazuje się „jednym z pierwszych” bombardowanych miast, co rozmywa wymowę tego

bombardowania obliczonego wyłącznie na zabijanie cywilów. Fakt sowieckiej inwazji nie jest wspomniany, ale krytycy PiS-u tak. Cóż oni mówią? Że PiS stara się „rozpalić ogień nacjonalizmu” wśród wyborców. Polacy ubolewają nad brakiem sympatii i zrozumienia na Zachodzie odnośnie „polskiego cierpienia i polskiej odwagi pod nazistowską okupacją”. Ci tajemniczy naziści. Niby wielkich fałszerstw nie ma, ale ideologiczne cieniowanie dogłębnie zmienia wymowę artykułu. Zwłaszcza że skierowany jest do czytelnika, który o Polsce wie

tyle, co Polacy o Chile. I nie wiadomo, kogo za to winić, polską stringerkę czy ideologicznie doświadczonego anglojęzycznego redaktora.

Gosłowski i Charlish zaś podają, że „różne organizacje praw człowieka oraz Komisja Europejska twierdzą, że reformy w Polsce zagrażają praworządności i wzmacniają kontrolę rządu nad sądownictwem... Mimo to, jak twierdzą nasi informatorzy, wice-prezydent Pence dziękował prezydentowi Dudzie za jego zaangażowanie w umocnienie fundacji praworządności w Polsce”. Można tego rodzaju niejasne stwierdzenia różnie interpretować. Do tych nastawionych krytycznie do PiS-u są one potwierdzeniem ich pomówień.

Dużo ideologicznej amunicji można też umieścić w tytułach. W tytułarnych złośliwościach mistrzami są *NYTimes* i *Washington Post*. 3 września ukazał się w *WP* (wersja internetowa) artykuł Aarona Blake pt. „Trump congratulates Poland on its Nazi invasion”, czyli „Trump gratuluje Polsce inwazji nazistów”.^[4] Po paru godzinach tytuł został zmieniony na „rocznicę inwazji nazistów”, ale oryginał był przedrukowany m. in. przez *Baltimore Post*. Pachnie tu atmosferą „Polish jokes”, a przy okazji dostaje się Trumpowi. *Note bene* kompetencje Aarona Blake do pisania o Polsce sprowadzają się do tego, że ukończył on uniwersytet w stanie Minnesota (jego życiorys nie podaje, w czym się specjalizował).

Ale rekordy stroniczości bije zapis rozmów, przeprowadzonych 26 lipca 2019 w PBS (niekomercyjny kanał telewizyjny, chełpiący się pełną obiektywnością) przez brytyjskiego dziennikarza Malcolma Brabanta z siedmioma przedstawicielami polskiej inteligencji na temat

rządów PiS-u. Wszyscy z wyjątkiem prof. Zdzisława Krasnodębskiego (sześciu na jednego, plus moderator który stał bardzo wyraźnie po stronie owych sześciu) zgodnie potępili pisowski rząd jako niebezpiecznie populistyczny, wzorujący się na rządzie tureckim i węgierskim, zmuszający obywateli do słuchania katolickiej propagandy w rządowej telewizji, łamiący prawo itd. Najzabawniejsze było wystąpienie Vadima Makarenko, współredaktora *Gazety Wyborczej*, który żalił się, że rząd jej nie wspiera. Ten zapis dostępny jest w internecie i warto się z nim zapoznać, jako z klasycznym przykładem międzynarodowej walki z PiS-em.[5]

Już słyszę pretensje, że nie piszę o Annie Applebaum. Jej artykuły pojawiają się w dziale „Opinie”, a nie „Wydarzenia bieżące”. Z nią można dyskutować; ja tu piszę jedynie o małych kłamstewkach typu kropla drażży skałę, podawanych jako fakty. Artykuły o Polsce nie są artykułami priorytetowymi, więc te subtelne fałszerstwa i zmiany mało kto zauważa. Warto je prześledzić i dodać do koszyka wiedzy o tym, co serwują o Polsce amerykańskie media w chwilach, gdy nie atakują Donalda Trumpa.

Ewa Thompson
Rice University

Przeczytaj inne felietony Ewy Thompson z cyklu „Widziane z Houston”

[1] “Objectivity does not exist. The word is a hypocrisy which is sustained by the lie that the truth stays in the middle”.The Rage of Oriana Fallaci, The New York Observer, 27 styczen 2003.

[2] <https://www.reuters.com/article/us-ww2-anniversary-poland/germany-asks-for-forgiveness-as-poland-marks-80th-anniversary-of-war-idUSKCN1VL0TL>

[3] <https://www.yahoo.com/finance/news/u-pence-signs-5g-security-120945276.html>

[4] Aaron Blake, “Trump congratulates Poland on its Nazi invasion,” , Washington Post, 3 wrzesnia 2019, potem zmienione na “Trump congratulates Poland for Nazi invasion anniversary”.

[5] <https://www.pbs.org/newshour/show/why-polands-conservative-government-is-causing-alarm-at-the-eu>